

VEŘEJNÉ PROSTORY

Martin Maštálka

Odbor strategie a rozvojových projektů města, Magistrát města Hradec Králové

Abstrakt: Článek pojednává o revitalizaci konkrétního sídliště v Hradci Králové a dává ji do souvislosti s významem veřejných prostor. Popisuje základní problémy této hustě obydlené lokality a poukazuje na určitá její specifika. Zároveň uvádí jednotlivé kroky, které činí místní samospráva ve snaze vyřešit objevující se problémy.

Abstract: The article treats of the concrete housing estate revitalisation in Hradec Králové and puts it together with the importance of the public spaces. It describes main problems of the high density urban locality and mentions its specifics. It also signs ways which local authority chose to solve the appearing problems.

Klíčová slova: veřejné prostory, revitalizace, sídliště

Stav veřejných prostor je jedním z hlavních podnětů pro vnímání města jako celku. Upravené a udržované městské bulváry, náměstí, parky, ale i běžné ulice, mohou být jednou z hlavních zbraní měst v boji se stále sílící suburbanizací. Lze konstatovat že většina centrálních oblastí českých měst byla v minulých letech poměrně úspěšně zrekonstruována a podařilo se do nich vrátit život. Pozornost je tak čím dál tím častěji upírána k veřejným prostorům na sídlištích, která jsou nejvíce postižena současnou suburbanizační vlnou.

Ne zcela jasná hierarchizace veřejných prostorů, chybějící vybavení, jakož i žalostný stav mnohých zákoutí brání prozatím plnohodnotnému začlenění těchto míst do plnohodnotného života území. Tyto problémy si samozřejmě uvědomuje i vedení města Hradce Králové, které se rozhodlo zrevitalizovat jeden z největších urbanizačních celků na svém území – třídu Edvarda Beneše na Moravském Předměstí, které je se svými téměř 30 tisíci obyvateli největším v bývalém Východočeském kraji. V celkem 8 třináctipodlažních domech zde má trvalé bydliště téměř 5,5 tisíce obyvatel, přičemž počet skutečně zde žijících obyvatel je dohadován ještě 1/3 až 1/2 vyšší. Specifikem tohoto komplexu je umístění občanské vybavenosti v 2. nadzemním podlaží, které je přístupné ocelovými zastřešenými rampami umístěnými podél domů a spojujícími rovněž jednotlivé domy mezi sebou. 1. nadzemní podlaží je určeno k zásobování a další dopravní obsluze. Součástí třídy jsou rovněž krytá parkovací stání.

Zatímco o zprivatizované domy se úspěšně starají společenství vlastníků bytových jednotek, okolí domů nebyla kromě běžné údržby věnována větší pozornost. Vedení města se tedy rozhodlo k některým krokům, které by měly vzhled místa, potažmo i jeho vnímání mezi obyvateli, změnit. Prvním krokem, který město v rámci regenerace sídliště ve spolupráci s brněnskou o.p.s. Partnerství uskutečnilo, bylo oslovení místních podnikatelů, předsedů výborů společenství vlastníků bytových jednotek, ale i žáků místní základní školy. Ti všichni se měli možnost vyjádřit a priorizovat své problémy a požadavky na další úpravy. Zároveň proběhlo několik veřejných setkání, jejichž výsledkem je návrh pilotního projektu přestavby jedné menší části této lokality. Na dosud podvyužitém prostranství vznikne místo pro posezení a odpočinek. Samotná realizace úprav proběhne během podzimu tohoto roku. Následně budou úpravy vyhodnoceny a bude rozhodnuto o dalším postupu.

Zároveň s touto aktivitou nechává město zpracovat 3 nezávislé studie řešící toto území i v návaznosti na okolí. Jedná se především o dopravu, kdy vedle tradičně problematické dopravy v klidu přijdou na řadu také úpravy rozsáhlého motorového bulváru, jenž svými dimenzemi svádí k porušování rychlostních limitů.

Dalším úkolem, který zpracovává skupina architektů je návrh barevného řešení ocelových konstrukcí ramp a fasád domů. Rekonstrukci chodníků obsluhujících obchody ve 2. np provádí město, do jehož majetku tyto komunikace spadají, průběžně avšak uvádí je do původního stavu, jehož návrh pochází z 1. poloviny 80. let minulého století. Nové barevné provedení konstrukcí ramp by mělo působit o něco pozitivněji než tehdy oblíbená oranžová.

Samostatným problémem je struktura místního obchodu. Život kdysi obchodně rušné třídy byl poznamenán změnou nákupních zvyků obyvatel a také výstavbou nedalekého hypermarketu a několika supermarketů. Také privatizace pouze obytných částí domů – tj. bez v té době výdělečných obchodů – se po čase ukázala jako chybná. Neúspěšné obchody časem nahradili vietnamští obchodníci, kteří uvítali postupně stále se snižující nájem. V současné době bylo na základě požadavku místních občanů rozhodnuto o preferenci některých druhů prodeje při výběrových řízeních na obsazení obchodů.

Celkové oživení místního obchodu by mohl přinést silný investor v území, který by využil některý ze stávajících komerčních objektů a „přitáhl“ tak pozornost části obyvatel, kteří si navykli jezdit za nákupy do nákupních center na okraji města.

Z výše uvedeného vyplývá, že revitalizace této části sídliště rozhodně nebude jednoduchou záležitostí. Mnohá specifika území nedovolují využít osvědčených modelů z jiných měst. Zároveň již fakt, že se jedná o lokalitu s počtem obyvatel rovnající se menšímu okresnímu městu, dává tušit složitost celého problému, potažmo finanční náročnost jeho řešení. Snahou města však je, aby vynaložené prostředky maximálně efektivizovalo a zlepšilo tak prostředí zdejšími obyvatelům.

Kontaktní adresa:

Ing. Martin Maštálka
odbor strategie a rozvojových projektů města
Magistrát města Hradec Králové
Československé armády 408
502 00 Hradec Králové
e-mail: Martin.Mastalka@mmhk.cz